

Vernieuwde didactiek *Veilig leren lezen* bewijst zich wederom

Ook na 5 jaar gebruik bovengemiddelde resultaten met kim-versie

Rosemarie Irausquin

De kim-versie van *Veilig leren lezen* is al sinds schooljaar 2014-2015 op de markt. In eerdere artikelen werd verslag gedaan van de resultaten in het eerste en tweede gebruikersjaar op de landelijke Cito toetsen voor technisch lezen (DMT en AVI) en spelling (Irausquin, 2016 en 2017). Daarbij bleek reeds dat de lees- en spellingresultaten van de kim-versie het landelijk gemiddelde overtroffen en eveneens beter waren dan de DMT resultaten bij scholen die nog met de 2^e maanversie werkten (spelling data zijn in de 2^e maanversie niet invoerbaar in de Toetssite). In het vijfde gebruikersjaar - schooljaar 2018-2019 vóór Corona - zijn wederom de toetsdata opgevraagd. Dit artikel rapporteert de resultaten van deze analyses, waarbij de nieuwe uitgave van DMT (2017) is toegepast. Wederom overtreffen de resultaten van de kim-versie het landelijk gemiddelde voor technisch lezen en spellen, evenals de resultaten op technisch lezen bij de 2^e maanversie in hetzelfde gebruikersjaar.

Inleiding

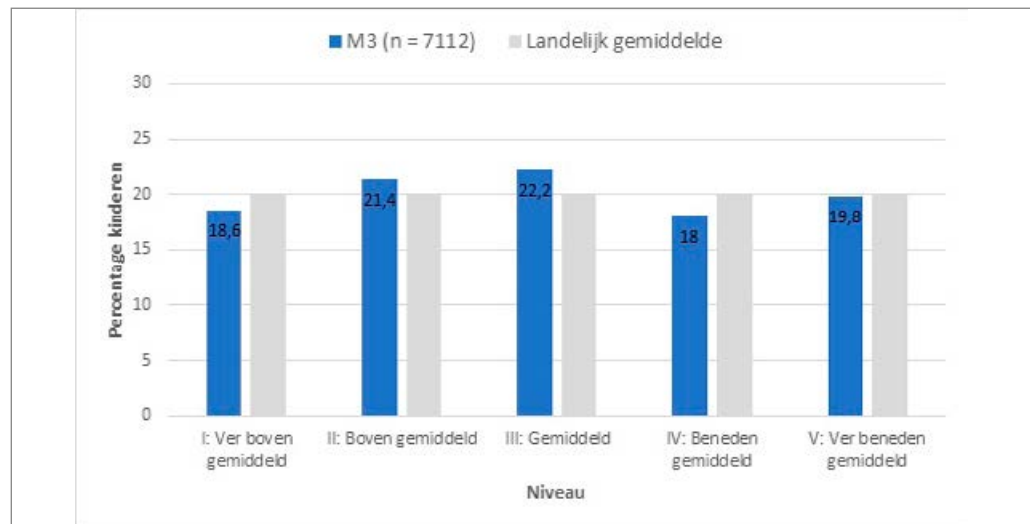
Voor het schooljaar 2018-2019 zijn de resultaten van 3233 Nederlandse basisscholen geanalyseerd die werkten met de kim-versie van *Veilig leren lezen* en 1710 Nederlandse basisscholen die nog werkten met de voorgaande 2^e maanversie van de methode. De toetsdata waren daartoe opgevraagd uit respectievelijk het registratiesysteem Digiregie en de Toetssite. Deze gegevens zijn uiteraard anoniem verwerkt.

In de analyses voor de wintersignalering (meetmoment M3) zijn de resultaten geanalyseerd van de toetsen die zijn afgenomen in januari en februari 2019. Voor de zomersignalering (meetmoment E3) zijn de resultaten geanalyseerd van de toetsen die zijn afgenomen in mei en juni 2019. Hieronder worden eerst de resultaten op de kim-versie vermeld. Vervolgens worden deze resultaten vergeleken met die van de 2^e maanversie in hetzelfde schooljaar. Bij de analyses zijn alleen reguliere basisscholen meegenomen (inclusief Dalton, Montessori en Jenaplan onderwijs), dus geen scholen voor het speciaal basisonderwijs.

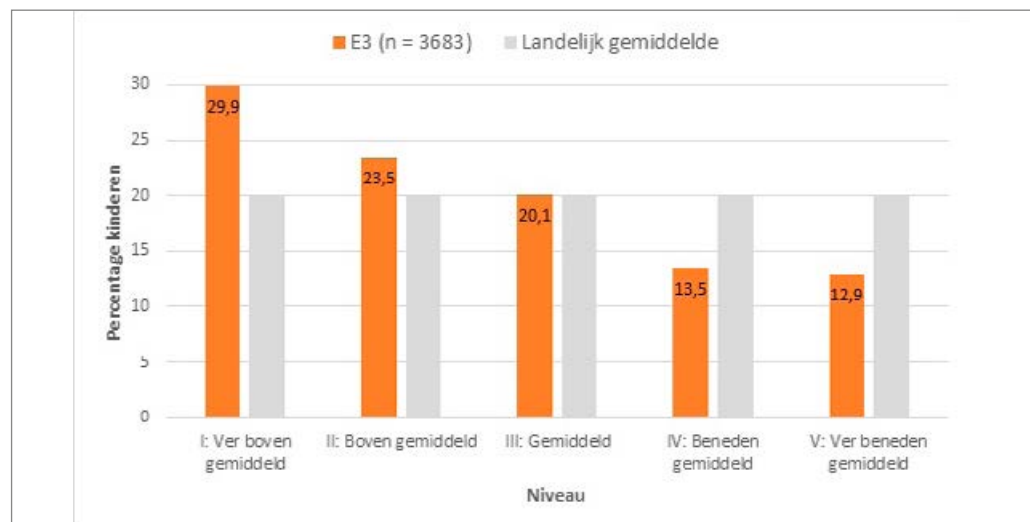
Resultaten op de Drie-Minuten-Toets (DMT, uitgave 2017)

Het aantal kinderen van de kim-versie dat met de DMT getoetst is op meetmoment M₃ betreft 7112. Op meetmoment E₃ gaat het nog om 3683 kinderen, ongeveer de helft van het aantal leerlingen bij M₃.

Figuur 1a en 1b tonen voor de DMT-toets respectievelijk op meetmoment M₃ en E₃ het percentage kinderen per behaald niveau. Zowel voor M₃ als E₃ geldt dat de verdeling van de scores over de niveaus zeer significant beter is dan de normverdeling (X² toets, $p < .001$ op zowel M₃ als E₃).

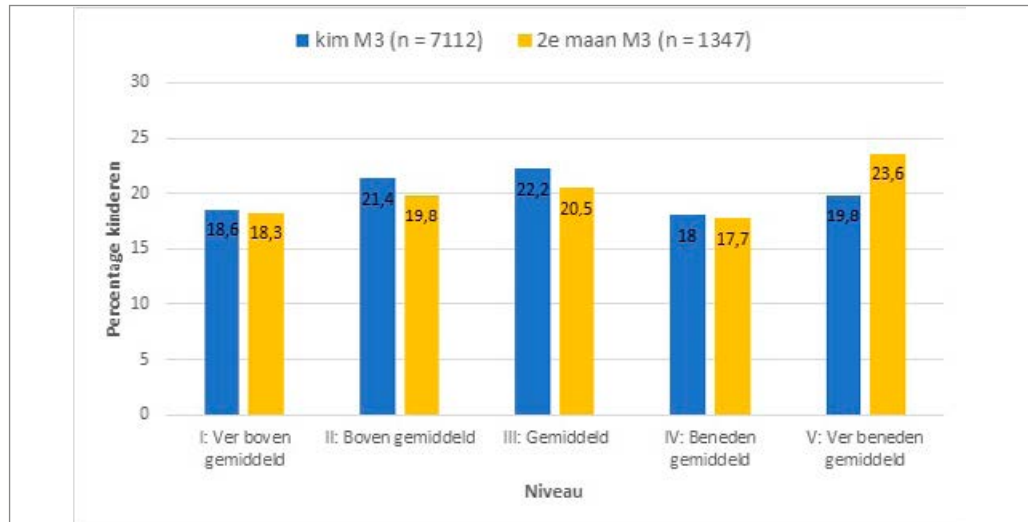
Figuur 1a. Kim-versie: percentage kinderen per niveau op de Drie-Minuten-Toets, moment M₃.

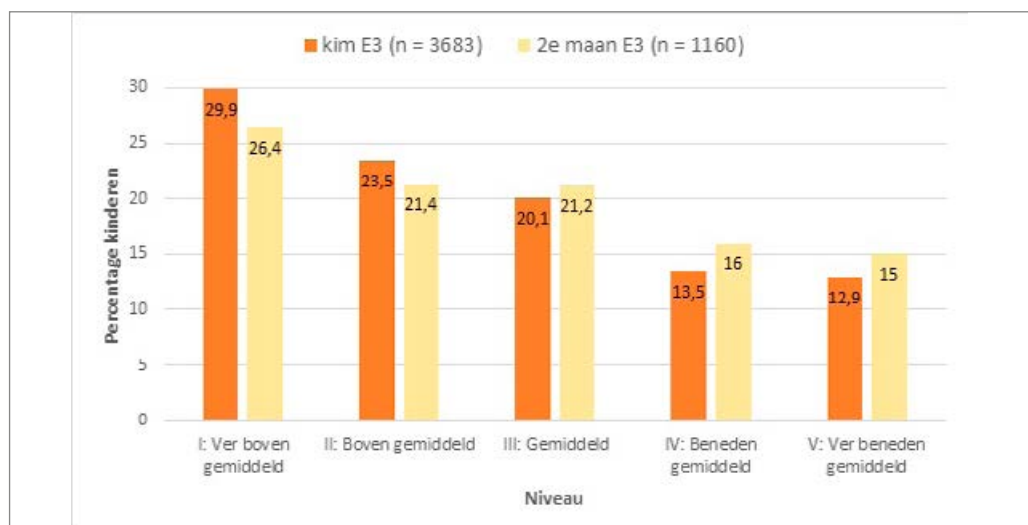
Figuur 1b. Kim-versie: percentage kinderen per niveau op de Drie-Minuten-Toets, moment E₃.

Vergelijking met de DMT-resultaten van de 2^e maandversie

Bovenstaande resultaten op de Drie-Minuten-Toets zijn vergeleken met de resultaten van leerlingen die in hetzelfde schooljaar de 2^e maandversie hebben gebruikt. De Figuren 2a en 2b tonen deze vergelijking voor respectievelijk meetmoment M3 en E3.

Figuur 2a. Vergelijking kim-versie met 2^e maandversie: percentage kinderen per niveau op de Drie-Minuten-Toets, moment M3.

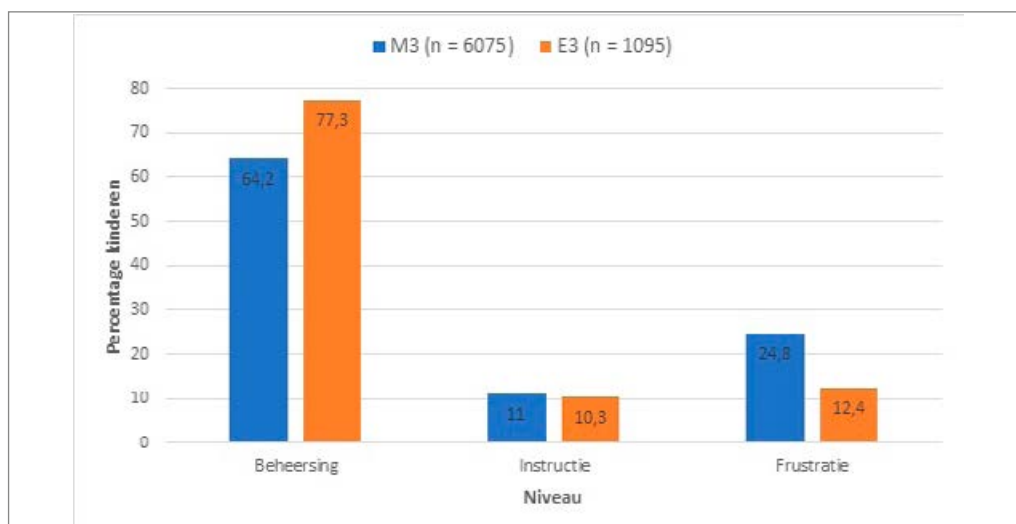
Figuur 2b. Vergelijking kim-versie met 2^e maandversie: percentage kinderen per niveau op de Drie-Minuten-Toets, moment E3.

Bij toetsing blijkt dat op beide meetmomenten de verdeling van de scores bij de kim-versie significant beter is dan de scoreverdeling bij de 2^e maandversie (X^2 toets, $p < .05$ op M3; $p < .01$ op E3).

Resultaten op de AVI-toets

Voor de AVI-toets zijn de resultaten geanalyseerd van 6075 kinderen op meetmoment M3 en 1095 kinderen op meetmoment E3, een beduidend lager aantal kinderen.

Figuur 3 toont voor de AVI-toets per meetmoment het percentage kinderen per behaald niveau.

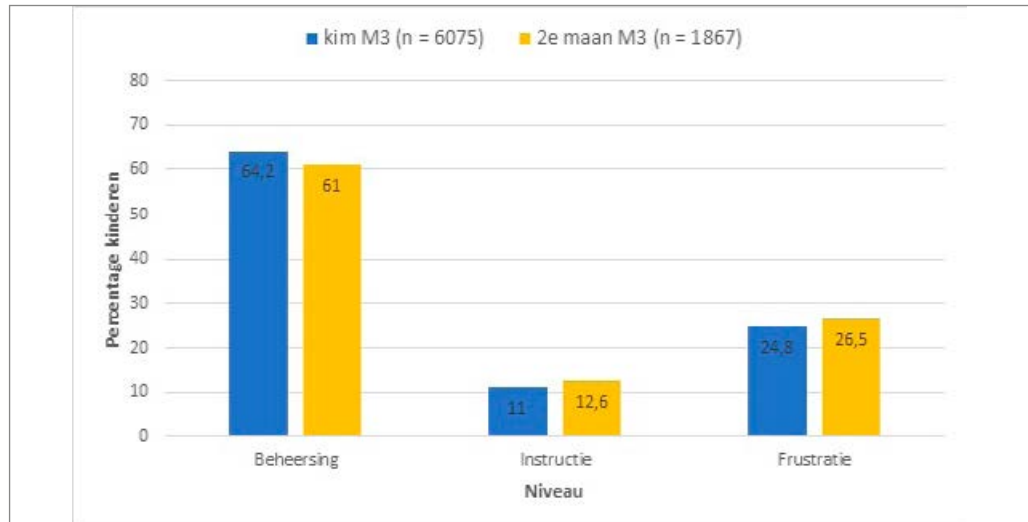

Figuur 3. Kim-versie: percentage kinderen per niveau op de AVI-toets, moment M3 en E3.

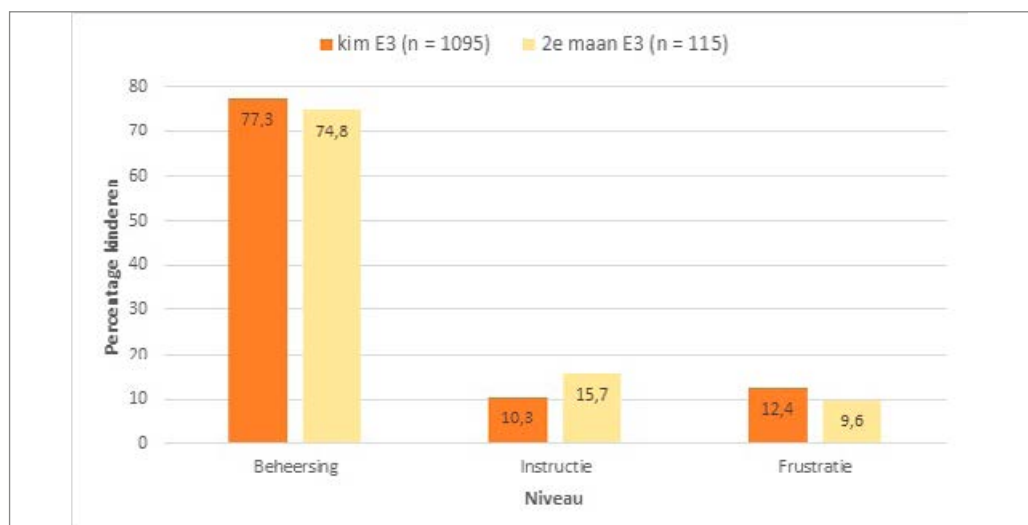
Volgens de toelichting rond de normering in de AVI-map van het Cito (Cito, 2017) zou de landelijke procentuele verdeling van leerlingen over de drie niveaus een range betreffen per niveau. Voor het beheersingsniveau gaat het om een percentagerange van tweederde tot driekwart van de leerlingen (66-75%), voor het instructieniveau is de range 10-25% en voor het frustratieniveau is de range eveneens 10-25%. De resultaten op de AVI voor de Veilig leren lezen kim-versie bevinden zich met betrekking tot het instructie- en frustratieniveau binnen deze ranges. Voor het beheersingsniveau ligt de waarde op M3 net iets onder het percentage van 66%, maar op E3 zelfs boven de bovengrens van 75%. Er wordt dus een mooie inhaalslag gemaakt gedurende het tweede deel van het schooljaar.

Vergelijking met de AVI-resultaten van de 2^e maandversie

De scoreverdeling op de AVI-toets is wederom vergeleken voor de leerlingen van de kim-versie en de 2^e maandversie. Figuur 4a en 4b tonen deze vergelijking voor respectievelijk meetmoment M₃ en E₃.

Figuur 4a. Vergelijking kim-versie met 2^e maandversie: percentage kinderen per niveau op de AVI-toets, moment M₃.

Figuur 4b. Vergelijking kim-versie met 2^e maandversie: percentage kinderen per niveau op de AVI-toets, moment E₃.

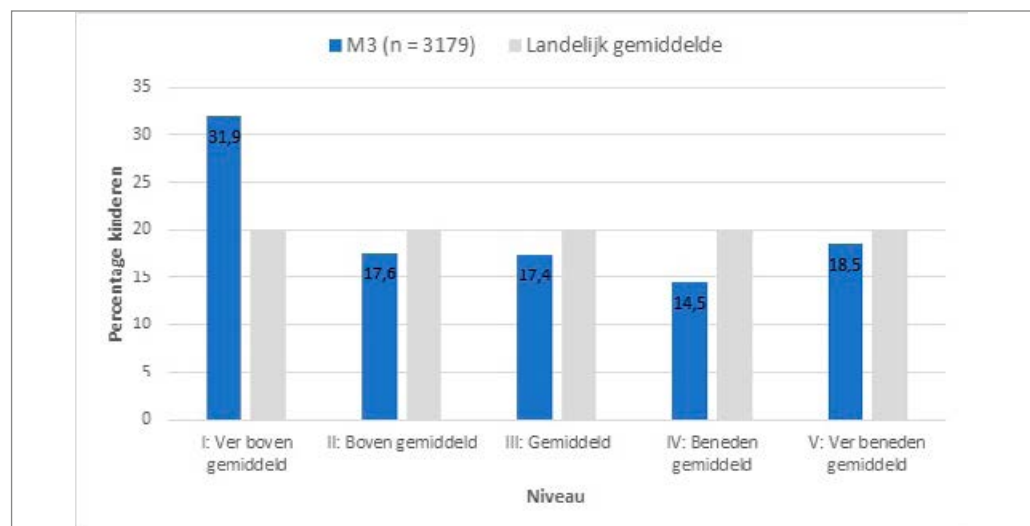
Bij toetsing (X² toets) blijkt dat de verdeling van de AVI-scores op M₃ voor de kim-versie significant beter is dan die van de 2^e maandversie ($p < .01$), maar op E₃ is er geen significant verschil meer tussen de verdelingen van de beide methodeversies. Het aantal leerlingen dat bij de 2^e maandversie op E₃ nog gemeten is, is wel erg klein in verhouding tot het aantal gemeten leerlingen bij de kim-versie, dus de vraag is hoe representatief deze vergelijking is.

Resultaten op de LVS-toets Spelling (versie 3.0)

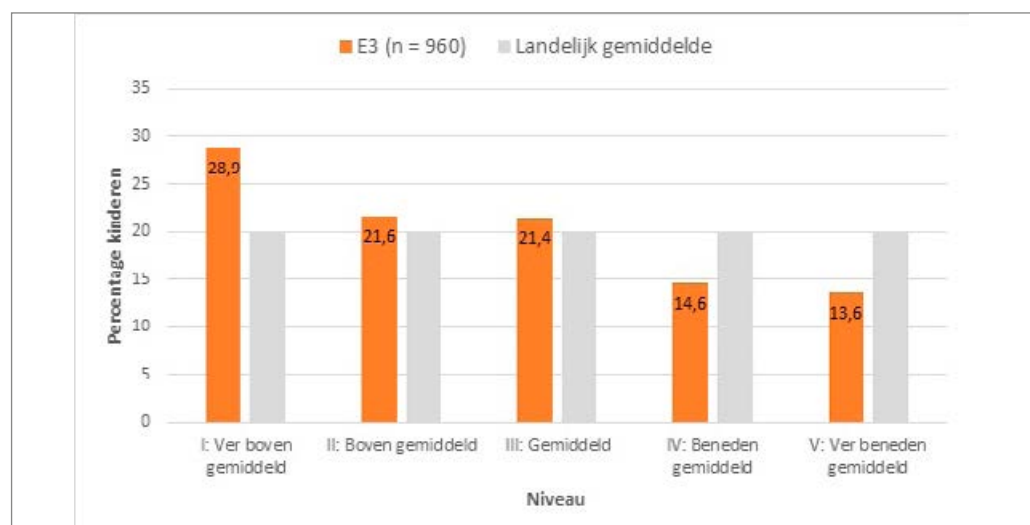
In het vorige artikel over het 2^e gebruikersjaar konden toetsgegevens van de nieuwe versie 3.0 van de LVS-toets Spelling nog niet ingevoerd worden in Digiregie. In het 5^e gebruikersjaar is dat wel het geval. De resultaten betreffen dus de Cito toets Spelling 3.0. Op meetmoment M₃ zijn bij de kim-versie 3179 leerlingen gemeten met deze toets. Op E₃ betreft het nog 960 leerlingen. Dat is een beduidend lager aantal kinderen dan bij de leestoetsen.

Voor de Toetssite (2^e maanversie) kunnen geen spellingtoets gegevens worden ingevoerd. Daarom is hier geen vergelijking mogelijk met de spellingresultaten van de 2^e maanversie.

Figuur 5a en 5b tonen voor de toets Spelling respectievelijk voor meetmoment M₃ en E₃ het percentage kinderen per behaald niveau. De behaalde resultaten zijn zowel op M₃ als E₃ zeer significant beter dan het landelijk gemiddelde (χ^2 toets, $p < .001$, zowel op M₃ als E₃).

Figuur 5a. Kim-versie: percentage kinderen per niveau op de LVS-toets Spelling, moment M₃.

Figuur 5b. Kim-versie: percentage kinderen per niveau op de LVS-toets Spelling, moment E₃.

Conclusies

De resultaten in het vijfde gebruikersjaar van de kim-versie van Veilig leren lezen laten, nu met de nieuwste landelijke toetsen voor technisch lezen en spellen, wederom eenzelfde beeld zien als in het eerste en tweede gebruikersjaar. Op de leestoets DMT (uitgave 2017) zijn de resultaten beduidend beter dan het landelijk gemiddelde, zowel op meetmoment M3 als E3. Het percentage kinderen dat op E3 gemiddeld of hoger scoort betreft in totaal 73,5% (landelijk 60%). Ook in vergelijking met de DMT-resultaten bij de 2^e maanversie in hetzelfde gebruikersjaar levert de kim-versie betere resultaten op beide meetmomenten.

Met betrekking tot de AVI toets voor het technisch lezen van teksten laat de kim-versie op meetmoment M3 een gunstigere niveauverdeling zien dan de 2e maanversie, terwijl op meetmoment E3 de beide methodeversies vergelijkbare resultaten laten zien. Met de kim-versie behaalt ruim 75% (77,3%) van de leerlingen op E3 het beheersingsniveau.

De resultaten op de spellingtoets (Spelling 3.0) overtreffen ook in het vijfde gebruikersjaar sterk het landelijk gemiddelde, zowel op meetmoment M3 als E3. Hier behaalt 71,9% van de leerlingen op E3 een gemiddeld of hoger niveau, waarbij maar liefst 28,9% het niveau 'ver boven gemiddeld'.

Deze resultaten geven aan dat de mooie bevindingen in het eerste en tweede gebruikersjaar niet toegeschreven kunnen worden aan het enthousiasme van nieuwe gebruikers, maar dat ook na vijf jaar gebruik en gewenning aan de methode nog steeds zeer goede resultaten behaald worden, zelfs op de nieuwste DMT-toets met aangepaste normering. Dit geeft aan dat de vernieuwde didactiek in kim-versie van Veilig leren lezen echt een verbetering betekent in de leesprestaties tijdens het eerste leerjaar en daarmee een uitstekende basis levert voor de verdere ontwikkeling van de leesvaardigheid.

Referenties

Cito (2017). AVI groep 3 tot en met 8. Arnhem: Cito.

Irausquin, R. (2016). Resultaten van het eerste gebruikersjaar met Veilig leren lezen-kim overtreffen landelijk gemiddelde en 2e maanversie. *Digiregie*. Tilburg: Uitgeverij Zwijsen.

Irausquin, R. (2017). Resultaten kim-versie van Veilig leren lezen blijven overtreffen. *Digiregie*. Tilburg: Uitgeverij Zwijsen.